

บทที่ 2

สภาพทั่วไปและการท่องเที่ยวของเกาะสมุย/สุราษฎร์ธานี

2.1 สภาพทั่วไปของเกาะสมุย

2.1.1 พื้นที่ทางกายภาพ

พื้นที่เกาะสมุย ตั้งอยู่ตอนล่างของอ่าวไทยนอกชายฝั่งทะเลทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างเส้นรุ้งที่ 9
แผ่นดินใหญ่ประมาณ 20 กิโลเมตร และห่างจาก อ.เมือง สุราษฎร์ธานี ประมาณ 80 กิโลเมตร
อำเภอเกาะสมุย มีพื้นที่ 314 ตารางกิโลเมตร แต่เฉพาะเกาะสมุยเป็นศูนย์กลางทั่วทั้งเกาะ มี
เนื้อที่ประมาณ 231.36 ตารางกิโลเมตร คือบริเวณเกาะสมุย รวมเกาะเล็กเกาะน้อยใกล้เคียง
ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่หมู่เกาะอ่างทอง และเกาะพะลาง อีก 82.64 ตารางกิโลเมตร

2.1.2 สถานที่ท่องเที่ยวของเกาะสมุย

เกาะสมุยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีศักยภาพในการพัฒนา ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ชายหาด ดังนี้ หาดเฉวง, หาดละไม, หาดแม่ น้ำ, หาดบ่อผุด, หาดบางรัก, หาดท้องยาง, หาดเชิงมน, หาดแหลมดิน, หาดบางน้ำจืด, ตลาดหน้าทอน, หาดท้องทราย, หาดแหลมสอ, แหลมเสียด, อ่าวท้องตะเคียน, อ่างกาگی, เกาะแตน, เกาะมัดส่น และ เกาะราบ

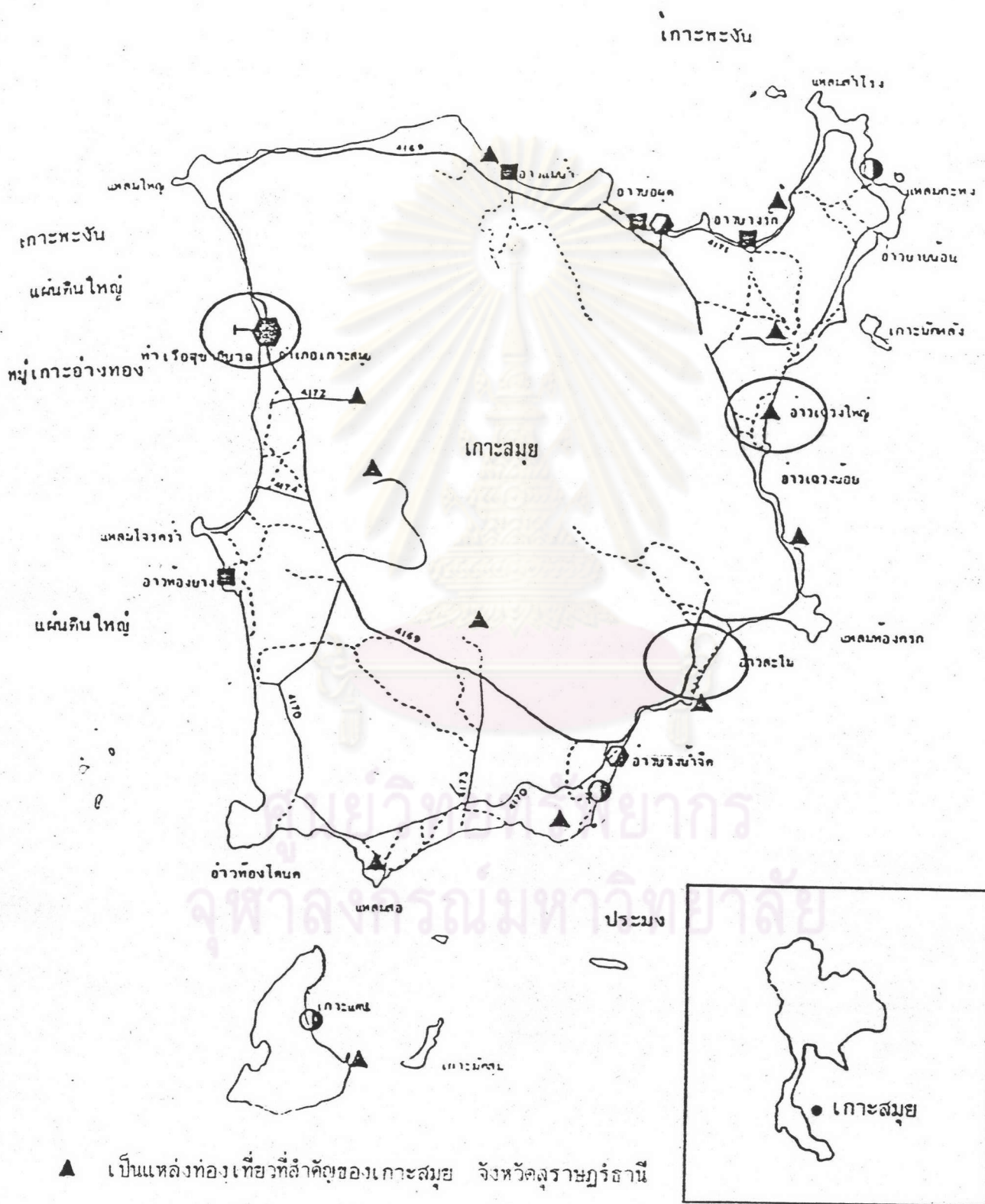
(2) ภูเขาและน้ำตก ดังนี้ เขาบ่ออม, น้ำตกหน้าเมือง, น้ำตกหินลาด และน้ำตกลงสวน

(3) ศาสนสถาน ดังนี้ วัดหน้าพระลาน, วัดพังกา, วัดศิลาสูง, วัดพระพุทธรบาทจำลองเขาเลย, วัดศิลาสูง, สำนักสงฆ์เกาะพาน, เจดีย์แหลมสอ และเขาห้าจุด

(4) ศิลปวัฒนธรรม ชุมชน และกิจกรรมท้องถิ่น ดังนี้ บ้านจักสาน, หมู่บ้านตัวอย่าง, ชุมชนตลาดหน้าทอน และสนามชนควาย

(5) แนวปะการัง (Corals) ดังนี้ เกาะมัดส่นหลัง, เกาะแตน, เกาะราบ, แหลมสอ, แหลมโจรคร่ำ, อ่าวบางน้ำจืด และ อ่าวบ้านบางปอ ซึ่งแนวปะการังมีอยู่รอบเกาะ เป็นทางยาวถึง 50 กิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปะการังติดชายหาด โดยเฉพาะบริเวณเกาะมัดส่นหลัง (ด้านเหนือเกาะสมุย) มีคุณภาพสมบูรณ์มาก ควรแก่การสงวนรักษา ส่วนบริเวณอื่น ๆ นั้นมีความสมบูรณ์ลดน้อยลงทั้งนี้เพราะถูกทำลายจากการระเบิดปลา การปล่อยของเสียจากชุมชน อย่างไรก็ตาม

แผนภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสมุย

เมื่อพิจารณาด้านการท่องเที่ยวแล้ว ก็ยังเป็นแหล่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ เช่น บริเวณเกาะแตน แหลมสอ เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวหลักของเกาะสมุยเป็นชายหาด เช่น หาดเฉวง หาดละไม และหาดบ่อคู เป็นชายหาดที่มีนักท่องเที่ยวรู้จักมากที่สุด นอกจากนั้นเป็นน้ำตกหน้าเมือง น้ำตกหินลาด และตลาดหน้าทอน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญรองลงมา การขยายตัวของการท่องเที่ยวทำให้เกาะสมุยมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เกาะสมุยมีความเจริญขึ้นในระยะหลายปีที่ผ่านมา แต่ปัญหาที่สำคัญคือ ประชากรท้องถิ่นเองกลับได้รับประโยชน์น้อยจากการขยายตัว และการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ ประชากรที่อพยพออกเพื่อหางานทำยังมีอยู่มากจนทำให้จำนวนประชากรลดลงทุกปี นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านมายังปราศจากการควบคุมที่ดีพอ จึงก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ได้แก่

1. ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่สะดวก เพราะการคมนาคมเข้าสู่แหล่งยังไม่ดีพอ อีกทั้งแต่ละหาดเป็นที่ดินเอกชน อยู่ชิดชายหาด ทำให้การเข้าสู่ชายหาดไม่สะดวกเท่าที่ควร
2. ปัญหาการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม การบุกรุกที่สาธารณะ การปลูกสร้างอาคารโดยไม่คำนึงถึงความสวยงาม และการระบายน้ำ
3. ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะด้านทรัพย์สิน แม้ว่าได้มีการจัดตั้งหน่วยตำรวจท่องเที่ยวแล้วก็ตาม

2.2 จำนวนนักท่องเที่ยวของเกาะสมุย

เกาะสมุยได้พัฒนาการท่องเที่ยวมาประมาณ 13 ปี จากที่มีนักท่องเที่ยวเพียงเล็กน้อยท่องเที่ยวและอาศัยอยู่กับประชาชนท้องถิ่น จนเกิดบังกะโลแบบง่าย ๆ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ นักท่องเที่ยวคาดหวังเพียงแต่ได้พักผ่อนอย่างสงบ ภายใต้บรรยากาศธรรมชาติท้องถิ่น อาบแดด และเล่นน้ำทะเล ตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2525 การท่องเที่ยวของเกาะสมุยได้ขยายตัวมากขึ้น โดยจำแนกนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังเกาะสมุยได้เพิ่มขึ้นจาก 21,110 คน เป็น 340,358 คน สามลำดับ จำแนกเป็นชาวไทย 7,518 คน (ร้อยละ 35.61) เพิ่มเป็น 47,827 คน (ร้อยละ 14.05) และเป็นชาวต่างประเทศ 13,592 คน (ร้อยละ 64.39) เพิ่มเป็น 292,531 คน (ร้อยละ 85.95) ใน พ.ศ. 2523 และ 2532 ตามลำดับ (ตารางที่ 2.1) และจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงดังกล่าว พบว่า การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวเกาะสมุยนั้น ได้เพิ่มขึ้นสูงมาก

ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นช่วงที่มีเรือโดยสารแบบบรรทุกได้ (เรือเฟอร์รี่) เดินทางระหว่างอำเภอชนอม-เกาะสมุย ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวอย่างมาก ประกอบกับได้มีการโฆษณาเกาะสมุย ทั้งในวารสารการท่องเที่ยว ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างกว้างขวาง หลังจาก พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ชาวไทยกลับมีปริมาณลดลง

จากข้อมูลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจบ่งชี้ได้ว่า การท่องเที่ยวของเกาะสมุยนั้นยังอยู่ในระยะเติบโตและเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในระดับประเทศ และการขยายการบริการที่ยังไม่มีทิศทางที่แน่นอนของเกาะสมุย

ตารางที่ 2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังเกาะสมุยระหว่าง พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : คน

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
2523	7,518	35.61	13,592	64.39	21,110
2524	12,396	35.01	23,014	64.99	35,410
2525	22,900	16.50	115,886	83.50	138,786
2526	23,970	17.05	116,581	82.95	140,551
2527	25,039	17.59	117,278	82.41	142,317
2528	24,063	15.29	133,318	84.71	157,381
2529	23,088	13.39	149,537	86.61	172,445
2530	27,800	11.04	224,024	88.96	251,824
2531	36,464	13.14	241,096	86.86	277,560
2532	47,827	14.05	292,531	85.95	340,358

ที่มา : รายงานสถิติการสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2533
กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.3 การบริการด้านการคมนาคมเข้าสู่เกาะสมุย

ในปัจจุบันสามารถเดินทางไปได้โดยทางเรือ และเครื่องบิน โดยทางเรือมีพาหนะที่ให้ บริการ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. เรือเฟอร์รี่ เป็นเรือโดยสารขนาดใหญ่ มีระวางบรรทุกได้มากกว่าเรือโดยสาร ประเภทอื่น สามารถบรรทุกรถยนต์ข้ามไปเกาะสมุยได้เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อเดือนธันวาคม 2524 ปัจจุบันมีเรือบริการทั้งหมด 4 ลำ มีระวางบรรทุก (รวม) รถยนต์ 137 คัน และผู้โดยสาร 2,100 คน ปกติให้บริการวันละ 4 เที่ยว (8 เที่ยวไป-กลับ) แต่ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือวันหยุดช่วงยาวที่มีผู้โดยสารมากสามารถเพิ่มเที่ยวบริการได้สูงสุดถึง 10 เที่ยวต่อวันผู้โดยสาร เรือเฟอร์รี่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.0 ของผู้โดยสารทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยนักท่องเที่ยวร้อยละ 79.9 และเป็นคนท้องถิ่นเพียงร้อยละ 20.1 เท่านั้น ซึ่งแสดงว่านักท่องเที่ยวที่เข้าเกาะสมุยมัก นิยมเดินทางโดยเรือเฟอร์รี่ เพราะเป็นเรือโดยสารขนาดใหญ่ มีความสะดวกในการเดินทาง และสามารถบรรทุกรถยนต์ได้ด้วย

2. เรือด่วน เป็นเรือโดยสารขนาดกลางเริ่มเปิดดำเนินการเมื่อเดือนสิงหาคม 2518 ปัจจุบันมีเรือให้บริการทั้งหมด 3 ลำ มีขนาดความจุผู้โดยสารได้ 300 คน , 200 คน และ 150 คนต่อลำ บริการระหว่างเกาะสมุย-บ้านดอน วันละ 3 เที่ยว (6 เที่ยว ไป-กลับ) และยังเดินทางไปเกาะพะงัน อีกด้วย ผู้โดยสารเรือด่วนคิดเป็นร้อยละ 28.6 ของผู้โดยสารทั้งหมด ซึ่ง ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวร้อยละ 54.0 และเป็นคนท้องถิ่นร้อยละ 46.0 นักท่องเที่ยวที่นิยม โดยสารเรือด่วนมักเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวกในการเดินทาง (ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ) เพราะจุดออกเรืออยู่ใกล้กับตัวเมืองสุราษฎร์ธานี และระยะเวลาในการเดินทางรวดเร็วกว่าเรือประเภทอื่น

3. เรืออน เป็นเรือโดยสารขนาดกลาง เป็นเรือโดยสารประเภทแรกที่ได้รับบริการผู้โดยสารสู่เกาะสมุยได้เปิดดำเนินการมาเป็นเวลานาน จากเรือขนาดเล็กที่มีระวางบรรทุกผู้โดยสารประมาณ 50 คน เปลี่ยนมาเป็นเรือ 2 ชั้น ซึ่งมีระวางบรรทุกสูงสุดถึง 300 คน และบรรทุกสินค้าได้ประมาณ 200 ตัน ปัจจุบันมีเรือบริการทั้งหมดจำนวน 7 ลำ โดยสับเปลี่ยนการให้บริการ วันละ 1-2 ลำ เรือแต่ละลำสามารถจุผู้โดยสารได้ตั้งแต่ 128 คน ถึง 300 คน เนื่องจากเรืออนบริการเฉพาะเวลากลางคืน คือเดินทางจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี เวลาประมาณ 23.00 น. ถึงเกาะสมุย เวลาประมาณ 05.00 น. ดังนั้นผู้โดยสารส่วนใหญ่ จึงเป็นคนท้องถิ่น ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80.5 ของผู้โดยสารที่ใช้บริการ มีนักท่องเที่ยวเพียงร้อยละ 19.5 เท่านั้น

ส่วนการให้บริการทางเครื่องบินสู่เกาะสมุยนั้น บริษัท BANGKOK AIRWAYS ได้เริ่มเปิดดำเนินการถึงเดือนพฤษภาคม 2533 ปัจจุบันมีเครื่องบินให้บริการทั้งหมด 3 ลำ โดยเป็นเครื่องบินขนาด D-8 มีขนาดความจุผู้โดยสารได้ 56 คน, 56 คน และ 37 คน ตามลำดับ บริการระหว่างท่าอากาศยานดอนเมือง-เกาะสมุยทุกวัน ๆ ละ 5 เที่ยวบิน (10 เที่ยวบิน ไป-กลับ) ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ เวลาประมาณ 7.30 น., 10.30 น., 11.00 น., 13.30 น. และ 17.00 น. ตามลำดับ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

2.4 ฤดูกาลท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณานักท่องเที่ยวรายเดือนที่ไปเกาะสมุย แยกตามสัญชาติ พ.ศ. 2532 (ตารางที่ 2.2) แสดงให้เห็นว่า ฤดูกาลท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นจะอยู่ในช่วงเดือน เม.ย.-พ.ค. ของทุกปี โดยเฉพาะเดือน เม.ย. จะมีนักท่องเที่ยวสูงสุด เนื่องจากเป็นช่วงเดือนที่ร้อนมากที่สุดของประเทศไทย และปิดภาคการศึกษา ส่วนฤดูกาลท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะอยู่ในช่วงเดือน ธ.ค.-มี.ค. ของทุกปี เป็นเพราะมีวันหยุด และวันสิ้นปี ส่วนช่วงเดือน พ.ค.-ต.ค. นักท่องเที่ยวจะมาเที่ยวเกาะสมุยลดลง เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนและมีลมมรสุมพัดผ่าน จึงมีปัญหาด้านความปลอดภัยของการเดินทางเข้าสู่เกาะสมุยทั้งทางเครื่องบินและเรือ

เมื่อพิจารณาระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวที่ไปเกาะสมุย ใน พ.ศ. 2529-2532 นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยเท่ากับ 4.98, 6.10, 5.94 และ 5.77 วัน ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ใช้เวลาพักอยู่บนเกาะสมุยไม่นานนัก กล่าวคือ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ใน พ.ศ. 2532 เท่ากับ 3.78 วัน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 9.32 วัน

ตารางที่ 2.2 จำนวนนักท่องเที่ยวรายเดือนที่ไปเกาะสมุย แยกตามสัญชาติ พ.ศ. 2532

สัญชาติ	รวม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ไทย	47827	2346	3004	3650	9043	7153	3874	4045	2456	2515	3936	1858	3947
สหรัฐฯ	18050	2118	1883	1779	1205	1211	1223	1298	1558	1020	1211	1417	2127
แคนาดา	14353	1811	1573	1608	1045	928	641	864	924	840	893	1157	1769
ออสเตรเลีย	11535	1534	1520	1350	691	436	613	898	1160	490	541	1108	1194
เบลเยียม	4657	577	417	349	329	250	275	416	554	333	276	408	428
เดนมาร์ก	8118	717	848	844	456	668	489	1222	662	446	391	601	774
ฝรั่งเศส	16675	1927	1920	1123	951	687	726	1282	3680	1027	902	1189	1261
เยอรมัน-ตก	48898	8892	6146	6397	2614	2091	1540	2358	3864	2727	3006	3848	5415
อิตาลี	23500	2536	1826	1888	1343	1124	1297	1803	5116	1672	1268	1721	1706
เนเธอร์แลนด์	5856	600	511	481	305	376	307	628	703	358	380	577	630
สวีเดน	20489	2324	2314	2402	1458	1145	1156	1229	1111	1253	1466	1928	2703
สวิส	19155	2734	2124	2103	968	1047	1022	1288	1705	1176	1310	1614	2064
อังกฤษ	32215	3362	2683	2997	1767	1548	1921	1863	3995	2631	2476	3228	3739
ชาวดัตช์	3062	179	188	235	203	147	290	188	157	413	206	443	413
ออสเตรเลีย	30148	2900	2530	2713	2125	2003	2211	2361	2384	2437	2768	2719	2997
ฮ่องกง	3680	403	274	403	238	221	212	364	372	289	297	256	348
ญี่ปุ่น	8018	770	733	902	552	579	662	625	898	833	491	392	581
นิวซีแลนด์	6412	681	299	538	458	435	566	652	475	429	436	696	747
ไต้หวัน	681	43	139	26	6	69	101	38	103	22	37	33	64
มาเลเซีย	5562	805	491	456	456	392	471	357	494	443	394	322	480
สิงคโปร์	4436	534	532	605	273	330	315	214	298	414	276	182	434
อื่น ๆ	7031	872	958	424	528	450	351	269	892	502	348	766	671
รวม	340358	38665	32914	33274	27013	23291	20564	24308	33562	22300	23510	26464	34493

ที่มา : รายงานโครงการสำรวจการท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ. 2533

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.5 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวสูงสุด ได้แก่ หาดเจวง ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 35.06 (คิดเฉพาะนักท่องเที่ยวที่พักแรม) รองลงมาได้แก่ หาดละไม หาดแม่น้ำ หาดบ่อผุด และหาดบางรัก ตามลำดับ (ตารางที่ 2.3) และเมื่อคิดเป็นนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวันทั้งหมดพบว่า หาดเจวงมีนักท่องเที่ยว 2,031 คน-วัน หาดละไมมีนักท่องเที่ยว 1,694 คน-วัน

ตารางที่ 2.3 การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวตามชายหาด ต่าง ๆ พ.ศ. 2530

ที่ตั้ง	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนนักท่องเที่ยว			จำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย คน-วัน		
		ชาวไทย	ชาวต่าง- ประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่าง- ประเทศ	รวม
หาดเจวง	35.06	34,433	53,856	88,289	237	2,031	2,268
หาดละไม	26.19	25,722	40,231	65,953	177	1,517	1,694
หาดแม่น้ำ	6.72	6,570	10,323	16,923	45	389	434
หาดบ่อผุด	6.62	6,668	10,003	16,671	46	377	423
หาดบางรัก	4.87	4,783	7,481	10,264	33	282	315
หาดห้องยาง	4.08	4,009	6,265	10,274	27	387	414
ตลาดหน้าทอน	3.09	3,035	4,746	7,781	21	293	314
หาดเชิงมน	2.62	2,646	3,952	6,598	25	248	273
หาดห้องทราย	2.57	2,525	3,947	6,472	17	244	261
หาดแหลงสอ/ หาดแหลมเสียด	2.20	2,161	3,379	5,540	15	127	142
หาดอื่น ๆ	5.98	5,873	9,216	15,089	40	348	388
รวม	100.00	98,425	153,399	251,824	683	6,243	6,926

ที่มา : รายงานการสำรวจนักท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2531

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.6 สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ

พื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกาะสมุย ขึ้นอยู่กับการผลิตจากสาขาเกษตรกรรม และการท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจาก ฐานทรัพยากรและสภาพพื้นที่เป็นเกาะ ซึ่งมีที่ดินเหมาะสมสำหรับปลูกไม้ยืนต้นและมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก จากปัจจัยดังกล่าวนี้ ในช่วงที่ผ่านมา สาขาเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว สร้างรายได้แก่เกาะสมุยคิดเป็นสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงสุด ในขณะที่สาขาการผลิตอื่น ๆ ต่างพัฒนาต่อเนื่องจากสาขาเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ สาขาการผลิตที่สำคัญแต่ละสาขาเป็นดังนี้

เกษตรกรรม เกาะสมุยมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 113,416 ไร่ (ตารางที่ 2.4) พืชเศรษฐกิจของเกาะ ได้แก่ มะพร้าว ซึ่งมีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 103,339 ไร่ หรือร้อยละ 91.11 ของพื้นที่เกษตรกรรม นอกจากนี้ มีการเพาะปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้นอื่น ๆ พืชไร่ และพืชผักบ้าง แต่ยังมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบพื้นที่ปลูกมะพร้าว ประมาณมูลค่าผลผลิตการเกษตร ที่ผลิตได้ในปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 171.7 ล้านบาท การผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นการผลิตเพื่อส่งออกจำหน่ายออกนอกเกาะทั้งมะพร้าวและผลไม้ สำหรับข้าว พืชผัก และผลไม้บางชนิด ผลิตได้ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในเกาะ การผลิตสาขาเกษตรกำลังประสบปัญหาอย่างมาก เนื่องจากปัญหาราคาตกต่ำ

ปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ได้แก่ กระบือ สุกร เป็ด และไก่ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 7.37 ล้านบาท ผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในเกาะ แม้ว่าการผลิตสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค แต่มีการขยายตัวได้น้อย เนื่องจากการขาดแคลนที่เลี้ยงสัตว์และแหล่งน้ำจืด

ประมง มีประชากรทำการประมง 530 ครัวเรือน แต่ส่วนใหญ่เป็นประมงขนาดเล็ก จับสัตว์น้ำทะเลเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ในปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 4,307 ตัน คิดเป็นมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ประมาณ 11.0 ล้านบาท สัตว์น้ำทะเลที่จับได้ใช้สำหรับบริโภคภายในเกาะเท่านั้น และปรากฏว่ายังมีบางชนิดที่ผู้ประกอบการภัตตาคารและร้านอาหารต้องนำเข้าจากภายนอก

ตารางที่ 2.4 พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของเกาะสมุย พ.ศ. 2529

พืช	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
มะพร้าว	103,339	91.11
ข้าว	5,065	4.47
ยางพารา	520	0.46
ทุเรียน	450	0.40
เงาะ	424	0.37
มะม่วงหิมพานต์	500	0.44
ยางสาด	169	0.15
กล้วย	1,040	0.92
กาแฟ	400	0.35
พืชอื่น ๆ	1,509	1.33
รวม	113,416	100.00

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2529/2530

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมของเกาะสมุยมีอยู่ 7 ประเภท จำนวนโรงงาน 28 โรง เงินลงทุน 15.63 ล้านบาท มีการจ้างงาน 259 คน อุตสาหกรรมทั้งหมดเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมหีบน้ำมันมะพร้าว อุตสาหกรรมน้ำแข็ง และอุตสาหกรรมทำเครื่องเรือน มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 20.92 ล้านบาท (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 ประเภทอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacture) เงินลงทุน และคนงาน ของเกาะสมุย พ.ศ. 2529

ประเภท	จำนวน	เงินลงทุน (ล้านบาท)	คนงาน (คน)
ย่อยหิน	1	0.30	13
ผลิตไอศกรีม	1	0.10	5
หีบน้ำมันมะพร้าว, อบแห้ง	4	5.95	142
ทำขนม	1	0.20	5
ทำน้ำแข็ง	5	6.40	27
ทำเครื่องเรือน	8	2.03	36
ซ่อมเครื่องยนต์	8	0.65	31
รวม	28	15.63	259

ที่มา : ข้อมูลการตลาด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปี 2530
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี กระทรวงพาณิชย์

การค้าและบริการ สาขาการผลิตการค้าและบริการของเกาะสมุย ยังมีความเจริญเติบโตไม่มาก เนื่องจาก ขนาดของระบบเศรษฐกิจให้บริการเฉพาะประชากรบนเกาะ ซึ่งการค้าและบริการมีศูนย์กลางอยู่บริเวณชุมชนหน้าทอน

การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการขยายตัวสูงในช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความนิยมไปเที่ยวเกาะสมุย ตลอดทั้งมีการพัฒนาการเข้าถึงเกาะ และแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบายขึ้น ในปี พ.ศ. 2530 ปริมาณเงินหมุนเวียนจากนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย มีจำนวนประมาณ 347.76 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้เป็นค่าที่พักประมาณ 155.62 ล้านบาท ค่าอาหาร 158.90 ล้านบาท ค่าพาหนะบนเกาะ 16.18 ล้านบาท ค่าของที่ระลึก 15.12 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 1.94 ล้านบาท (ตารางที่ 2.6) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานในโรงแรมและนังกาโลว์ประมาณ 1,343 คน ในจำนวนนี้ เป็นแรงงานที่มาจากเกาะสมุย 739 คน มาจากนอกเกาะสมุย 604 คน

ตารางที่ 2.6 จำนวนเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทรายจ่ายของนักท่องเที่ยว เกาะสมุย พ.ศ. 2530

ประเภทค่าใช้จ่าย	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ		รวมทั้งหมด	
	จำนวน(ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน(ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน(ล้านบาท)	ร้อยละ
ค่าที่พัก	34.50	38.3	121.12	47.0	155.62	44.7
ค่าอาหาร	35.21	39.1	123.69	48.0	158.90	45.7
ค่าพาหนะบนเกาะ	10.00	11.1	6.18	2.4	16.18	4.7
ค่าของที่ระลึก	9.19	10.2	5.93	2.3	15.12	4.3
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.17	1.3	0.77	0.3	1.94	0.6
รวม	90.07	100.0	257.69	100.0	347.76	100.0

ที่มา : รายงานการสำรวจการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวประเทศไทย พ.ศ. 2531

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายไม่รวมค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ